

505. plenární zasedání
Evropského hospodářského a sociálního výboru
(Brusel, 18. – 19. 2. 2015)

Plenární zasedání Evropského hospodářského a sociálního výboru (EHSV) projednalo a přijalo následující stanoviska:

- **ECO/376 Dokončit hospodářskou a měnovou unii – Politický pilíř**

V souvislosti se zahájením nového funkčního období a se současným negativním hospodářským vývojem v eurozóně pověřila Evropská rada dne 18. prosince 2014 předsedu Komise, aby v úzké spolupráci s předsedou eurosummitu, předsedou Euroskupiny a prezidentem Evropské centrální banky podal nejpozději na jejím zasedání v červnu 2015 zprávu o dalších opatřeních pro posílení hospodářské a měnové unie (HMU) a koordinace hospodářských politik. V této souvislosti mají společnost, soukromý sektor i zaměstnanci jednoznačný zájem na fungující HMU, v níž mají své místo při přípravě věrohodných, konkrétních návrhů, které jim mohou nabídnout novou naději jak na jejich vlastní budoucnost, tak na budoucnost vzájemně solidárnější Evropy.

Hlavním cílem tohoto stanoviska je proto vysvětlit, že posílení politického pilíře HMU je předpokladem pro budování důvěry, posilování soudržnosti a sounáležitosti, zajištění udržitelného rámce pro správu ekonomických záležitostí, rozvoj konkurenceschopnosti, dosažení růstu a vytváření pracovních míst, hospodářské zabezpečení postavení Evropy ve světě a zajištění evropských hodnot a zásad. Jeho dalším cílem je předložit návrhy na dokončení politického pilíře HMU – např. pokud jde o úlohu a systém hlasování Evropského parlamentu a Rady, o volbu dalších politik a témat, o nichž by se mělo rozhodovat společně, o sdílení suverenity (jak už je tomu v případě měnové politiky a ECB), o tvorbu společného rozpočtu eurozóny ve spolupráci s příslušnými správními orgány atd., a současně ukázat odpovídající právní nástroje.

- **INT/761 Řízení rizik v oblasti cel**

Hladce fungující a bezpečné obchodní toky mají zásadní význam pro hospodářský růst a konkurenceschopnost EU. Účinné řízení rizik v mezinárodním dodavatelském řetězci má zásadní význam pro zajištění bezpečnosti osob s bydlištěm v EU a ochrany finančních a hospodářských zájmů EU a zároveň usnadňuje zákonný obchod. Jednotný trh a celní unie potřebují, aby se celní orgány konzistentně zabývaly riziky. Je proto třeba zlepšit řízení rizik celními orgány EU.

Sdělení předkládá strategii pro zlepšení řízení rizik v oblasti cel a pro zlepšení bezpečnosti dodavatelského řetězce a v příloze tabulku prioritních opatření.

Přestože EHSV vítá sdělení Komise, domnívá se, že:

- celní orgány musí spolupracovat mezi sebou, ale také s dalšími orgány státní správy;
- je důležité zajistit účinné provádění celních předpisů EU a řádné fungování mechanismů spolupráce stanovených v právních předpisech Unie;
- je třeba harmonizovat a sladit provádění dalších politik a vyměňovat si informace, především prostřednictvím interoperability oficiálních údajů;
- EU by měla vycházet z pravidel uvedených v Souboru řízení rizik a dalších norem Světové celní organizace (WCO).

EHSV považuje za prioritu jasně stanovit způsoby provádění kontrol a zajistit jednotné uplatňování celních předpisů EU.

EHSV se rovněž domnívá, že EU musí vzít při vymezování této strategie v úvahu specifické prvky celních postupů v členských státech, jako je rozsah příslušných obchodních toků, objemy a postupy.

EHSV rovněž zdůrazňuje význam a úlohu, jaké mohou mít sociální subjekty podílející se na strategii, a vyzývá k většímu zviditelnění pilotních projektů v praxi, jež by podpořilo větší zapojení zúčastněných stran, a tedy dodatečné soukromé investice, které by posílily strategii ve sdělení prostřednictvím stimulace inovací.

- **ECO/373 Evropský systém dohledu nad finančním trhem**

Dvě předmětné zprávy Komise objasňují závěry přezkumu fungování nové struktury dohledu, která byla zavedena v roce 2011 v rámci obecné reformy provedené v reakci na finanční krizi. V obou zprávách se uvádí řada oblastí, kde jsou nutná příslušná zlepšení, která lze provést v krátkodobém výhledu a která by nevyžadovala přijetí legislativních opatření. Evropské orgány dohledu by měly věnovat větší pozornost otázkám souvisejícím s ochranou spotřebitelů a investorů a více se zaměřit na sblížení dohledu. Evropská rada pro systémová rizika (ESRB) by měla provádět iniciativnější komunikační strategii a rozšířit zaměření i na jiné oblasti než bankovní rizika.

Z dlouhodobého hlediska by mohlo být nutné důkladněji zvážit další aspekty, které by měly dopad na legislativní rámec. Větší pozornost si zaslouží mj. správa evropských orgánů dohledu, přezkum stávajícího modelu financování a zakládající nařízení o ESRB.

Při současných pracích musí být zohledněny prvky celkové finanční architektury, které zatím nejsou zavedeny, např. jednotlivé pilíře bankovní unie, vnitrostátní makrobezpečnostní orgány, přidělování makrobezpečnostní odpovědnosti v rámci jednotného mechanismu dohledu.

Výbor souhlasí, že je třeba přijmout nápravná opatření zaměřená na zlepšení fungování Evropského systému dohledu nad finančním trhem (ESFS). Podle Výboru je nesmírně důležité, aby nový rámec pro dohled a regulaci umožnil zaručit stabilitu finančního systému a růst. EHSV proto předkládá doporučení v následujících oblastech:

Jednotný trh: podpora opatření, která usnadní koordinaci ESFS díky novému uspořádání jednotného mechanismu dohledu (SSM) a jednotného mechanismu řešení sporů, s cílem podpořit rozvoj účinného a efektivního evropského systému dohledu.

Zjednodušení, transparentnost a účinnost: racionalizace regulační úlohy institucí ESFS s cílem podpořit zjednodušení právního rámce a větší transparentnost a účinnost postupů. Správa věcí veřejných: podpora střednědobé strategie, jejímž cílem je provést organizační a účelnou konsolidaci orgánů dohledu, aby bylo možné dosáhnout úspor z rozsahu a sortimentu zvážením možnosti zavedení jediného sídla a zavedení dvojí úpravy („twin peaks“).

Hospodářská a měnová unie: podpora mechanismů zaměřených na zhodnocení priorit zemí eurozóny, zejména pokud jde o bankovní trh a mechanismy jednotného dohledu, které stanoví specifické předpisy pro přistoupení zemí, jež nejsou součástí eurozóny.

- **CCMI/130 Zbavení EU azbestu**

Evropská legislativa týkající se těžby azbestu a výroby a používání výrobků z něj se začala od počátku 80. let stále více zpřísňovat. Zatímco původní směrnice se soustředila na hodnotové limity pro užívání azbestu, byly později tyto činnosti prakticky zakázány. Novelizované předpisy se zaměřily na odstraňování azbestu a jeho likvidaci. Mnoho ustanovení originální směrnice bylo proto v posledních letech nahrazeno a změněno. Ačkoliv byl azbest označen za velmi nebezpečný materiál a je podporována řada činností souvisejících s jeho bezpečným odstraňováním a neutralizací, je dosud v životním prostředí a ve společnosti přítomen značný objem této nebezpečné látky.

Díky své silné vazbě na hlavní unijní odvětví průmyslu a služeb může Poradní komise pro průmyslové změny (CCMI) významně přispět k řešení tohoto důležitého a naléhavého tématu. Při zohlednění potřeb hlavních zainteresovaných stran (sdružení pracovníků, odborníků, občanů a obětí) může CCMI vypracovat stanovisko obsahující doporučení ke třem

hlavním tématům: odstranění azbestu a zacházení s ním; uznání nemocí souvisejících s azbestem; kontrola výskytu azbestu a jeho evidence.

Úplné odstranění veškerého použitého azbestu a všech výrobků obsahujících azbest musí být pro EU prioritním cílem. EHSV vybízí EU, aby spolupracovala se sociálními partnery a dalšími zainteresovanými stranami při přípravě a sdílení akčních plánů nakládání s azbestem a jeho odstraňování. Několik členských států EU sestavilo rejstříky budov s výskytem azbestu. Je třeba vybídnout ostatní členské státy k vytvoření takovýchto rejstříků.

EU by měla členské státy vybídnout, aby zahájily konkrétní akční plány a programy pro odstranění všech ještě stále existujících zdrojů azbestu a aby si při tom za příklad vzaly Polsko.

Evropská komise by měla zvážit, zda by její strukturální fondy nemohly být výslovně zpřístupněny plánům na odstraňování azbestu. Od Evropské komise se žádá, aby uskutečnila studii, která se bude zabývat stávajícími vnitrostátními postupy a systémy evidence azbestu a jejich financováním. EHSV Komisi vyzývá k podpoře výzkumu a inovací s cílem nalézt udržitelné technologie pro zpracování a inertizaci odpadu obsahujícího azbest, aby bylo možné ho bezpečně recyklovat a opětovně používat a aby byl v menší míře ukládán na skládkách.

Komise by měla stanovit účinná opatření, která zamezí nebezpečnému odvážení azbestového odpadu na skládky, jež jsou určeny pro běžný stavební odpad.

Financování ze strany EU a pobídky členských států zaměřené na snižování energetické náročnosti budov by měly být provázány s bezpečným odstraňováním azbestu z těchto budov. EHSV vyzývá Komisi, aby ve spolupráci s vnitrostátními orgány poskytovala potřebnou podporu opatřením a iniciativám s cílem zajistit ochranu všech zaměstnanců v EU, vzhledem k tomu, že malé a střední podniky, které zaměstnávají většinu evropské pracovní síly, jsou obzvláště vystaveny potížím při provádění hygienických a bezpečnostních předpisů.

- **EUR/007 Pokrok při zavádění Strategie Evropa 2020**

Pět let po spuštění Strategie Evropa 2020 připravuje Komise její přezkum v polovině období. První krok Komise spočívá v analýze výsledků hodnocení a veřejné online konzultace z roku 2014. Později v průběhu roku 2015 po tematických diskusích v Radě Komise představí komplexní přezkum strategie v polovině období.

Vzhledem k tomuto přezkumu požádalo lotyšské předsednictví Rady Evropské unie EHSV o vypracování průzkumného stanoviska k pokroku při provádění Strategie Evropa 2020.

Priority lotyšského předsednictví úzce souvisí s cíli Strategie Evropa 2020 a zaměřují se na konkurenceschopnost EU jakožto základ růstu a vyšší kvality života.

Předsednictví požaduje zvláštní zaměření na stěžejní iniciativu Digitální agenda pro Evropu, konkrétně co se týče využívání příležitostí digitálního prostředí s důrazem na digitální služby a modernizaci veřejných služeb prostřednictvím digitálních technologií.

EHSV souhlasí s lotyšským předsednictvím, které uznává zásadní význam přezkumu Strategie Evropa 2020 za účelem posílení evropské konkurenceschopnosti. Výbor podporuje přímou spojitost mezi lepší konkurenceschopností Evropy a stěžejní iniciativou Digitální agenda pro Evropu, včetně mimořádných důsledků pro průmysl, trh práce a společnost obecně, které byly Evropskou komisí a Radou podceněny.

EHSV se domnívá, že strategie Evropa 2020 a investiční plán by měly být mnohem důkladněji propojeny tak, aby bylo možné napravit hlavní nedostatky Strategie Evropa 2020 a nové finanční nástroje zvyšovaly šanci na plnění jejich cílů.

EHSV navrhuje, aby se vytvořil přehled investic do infrastruktury a programů hospodářského rozvoje podporovaných ze strukturálních fondů a z Fondu soudržnosti a byl uveden do souladu s Evropským fondem pro strategické investice. Je důležité, aby se strukturální fondy více zaměřily na provádění programů v oblasti životního prostředí nebo programů s lidským hlediskem, což by zároveň podpořilo udržitelný rozvoj faktorů „nad rámec HDP“.

Kvůli měnícím se prioritám a v zájmu zajištění úspěšného provádění Strategie Evropa 2020 by bylo vhodné, aby existovalo jedno správné místo schopné zajistit účinnou koordinaci a racionalizaci úkolů a postupů souvisejících s prováděním politik, včetně agentur EU.

- **EUR/008 Roční analýza růstu**

Komise zdůrazňuje, že intenzivnější zapojení vnitrostátních parlamentů, sociálních partnerů a ostatních zúčastněných stran do evropského semestru je nezbytné pro to, aby se zvýšila odpovědnost jednotlivých členských států. Současně si navrhovaný integrovaný přístup vyžaduje politické vedení ze strany členských států, Evropského parlamentu a Evropské rady. Výbor vítá roční analýzu růstu jako směrodatný dokument pro „oživení“ evropských politik zaměřených na posílení hospodářství a udržitelného růstu pro všechny. Současně se Výbor domnívá, že plán růstu, který by podpořil opatření k tvorbě pracovních míst, nelze realizovat bez investic. Proto je s ohledem na investiční plán pro Evropu mimořádně důležité, aby byly vytvořeny vhodné podmínky pro investice založené na partnerství, na němž se bude podílet soukromý i veřejný sektor. Sociální investice zde mohou sehrát určující roli při zvyšování sociálního blahobytu a odstraňování chudoby a vyloučení.

EHSV poukazuje na to, že nápravné postupy členských států se uskutečnily na úkor příznivých sociálních podmínek občanů a dotkly se každého, nejčastěji v podobě zvýšení daňového zatížení jednotlivců i podniků. EHSV se domnívá, že je potřebná fiskální odpovědnost ze strany všech členských států a měla by být přímo spojena s podporou zaměstnanosti a sociální odpovědností. Výbor se vyslovuje pro to, aby byla rozpočtová situace všech členských států prezentována jednotněji. Usnadní to srovnání a mohlo by to být účinnější při hledání řešení na evropské úrovni.

EHSV vítá zjednodušení evropského semestru a oceňuje úsilí, které Komise vynaložila s cílem podnítit větší zapojení občanské společnosti, a to i ve spolupráci s vnitrostátními parlamenty, upozorňuje ovšem na to, že je nutné zavést nový „časový plán pro občanskou společnost“.

Vladimíra Drbalová
Mezinárodní vztahy - Mezinárodní organizace a EU
členka EHSV